БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЁШ ЛЕНИНЧИ

Газета 1925 йил 8 февралдан чиқа бошлаган

1990 йил 17 август Жума

№ 155 (13.591). Баҳоси 3 тийин.

• ЎЗБЕКИСТОН ЛКЁИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ БОШ НАШРИ •

«Ҳосил—90»

«Маслаҳатли тўй тарқамас» — халқимизнинг бу пурҳикмат мақолини кўп соҳаларга, жумладан пахтачиликка ҳам талқину татбиқ этса бўлади. Зеро, пахта илми энг мураккаб, сермашаққат заҳматлардандир. Деҳқон билан раҳбарнинг, раҳбар билан ундан юқорироқ лавозимдаги маслаҳатгўйларнинг ўзаро ҳамфикрлиги бу борада ишнинг ривожига ижобий таъсир этади.

Нишон ноҳиясининг У. Юсупов номидаги давлат хўжалигида олий маълумотли агроном Б. Дўстмуродовни жуда ҳурмат қилишади. Чунки у ўзи бошқараётган бўлим бригадалари саркору деҳқонлардан маслаҳатларини аямайди. Улар билан доимо баҳамжиҳат иш қилади.

СУРАТДА: Б. Дўстмуродов (ўнгда)нинг комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи М. Ишимов билан ҳамсуҳбат бўлиб турган пайтини кўриб турибсиз.

Жўра БОБОРАҲМАТ суратга олган.

ДЎСТЛИК ВА ҚЎШНИЧИЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Узбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Қирғизистон ССР, Тожикистон ССР, Туркманистон ССР ҳукуматларининг 1990 йил 23 июнда Олмаота шаҳрида қабул қилган иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорлик тўғрисидаги Битимни рўёбга чиқариш юзасидан Узбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон жумҳуриятлари комсомол ташкилотларининг

МИНТАҚА ҲАРАКАТНОМАСИ

I. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

1. Умумиқтисодий муаммолар ва молия-кредит сиёсати.

Ҳамкорлик характери

Умумминтақа аҳамиятига молик истиқболли иқтисодий ҳаракатномаларни маблағ билан таъминлашни жамғариш учун минтақа инвестицион банкини ташкил этишнинг аниқ чора-тадбирлари ишлаб чиқилсин. Тижорат ва бошқа турдаги банкларни ташкил этишга ҳар жиҳатдан кўмаклашилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон ёшларининг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этишга йўналтирилган истиқболли ҳаракатномаларни маблағ билан таъминлаш юзасидан маблағлар жамғариш учун минтақа ёшлар ширкати — «Осиё банк» банкини ташкил этиш тўғрисидаги масала ишлаб чиқилади.

Ўтказиладиган жой

Олмаота шаҳри.

Ижро муддати

1990 йилнинг 1-ярим йиллиги.

Ҳамкорлик характери

Жумҳуриятларда ташкил этиладиган биргаликдаги ассоциациялар, консорциумлар, корхоналар ва бошқа ташкилотлар ҳамда бирлашмаларга солиқ солиш ва ресурсларга ҳақ тўлаш юзасидан устун шарт-шароитлар яратилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш учун комсомол қўмиталари ҳузурида ташкил этилган корхоналар ҳамда бирлашмаларга солиқ солиш юзасидан устун шарт-шароитлар ва имтиёзлар жорий этиш юзасидан қарорлар қабул қилинишига қаратилган ўз жумҳуриятлари қонун чиқарувчи органларига ҳужжатлар мажмуасини ишлаб чиқиш ҳамда киритиш учун жумҳуриятлар парламентлари депутатларидан иборат гуруҳлар тузиш ташаббускори бўлиб чиқади.

Ўтказиладиган жой

Фрунзе шаҳри.

Ижро муддати

1990 йилнинг август — 1991 йил январь.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Комсомол қўмиталари ташкил этган ёшлар марказлари, корхоналарининг ва бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида улар иштирокининг хўжалик юритиш услубларини такомиллаштириш» мавзусида минтақааро семинар ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1991 йилнинг 1-ярим йиллиги.

Ҳамкорлик характери

Минтақанинг меҳнат ресурсларидан фойдаланиш муаммоларини биргаликда тадқиқ қилиш ва минтақада иш билан бандликни таъминлаш юзасидан аниқ тавсияномалар ишлаб чиқилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Давлат ёшлар сиёсати тўғрисида»ги қонун лойиҳалари устида иш олиб бориш доирасида СССР Олий Шўроси ҳамда Ўрта Осиё ва Қозоғистон, Озарбайжон жумҳуриятлари ёшлар ишлари бўйича Қўмиталари ва комиссиялари ўртасида мунтазам учрашувлар ўтказиш ва ахборотлар алмашиниш йўлга қўйилади.

Ўтказиладиган жой

Олмаота, Фрунзе, Тошкент, Ашхабод, Душанбе, Боку шаҳарлари.

Ижро муддати

Мунтазам.

Ҳамкорлик характери

Ўрта Осиё жумҳуриятлари аҳолисининг жумҳуриятлараро кўчишини бошқариш механизмини ишлаб чиқиш.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ёшларнинг иш билан бандлиги ва миллатлараро муносабатлар муаммоларини тадқиқ этиш юзасидан жумҳуриятлар ёшлар институтлари базасида комплекс ижодкор жамоасини ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1991 йилнинг 1-ярим йиллиги.

Ҳамкорлик характери

Аҳоли, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, кадрларни ўқитиш ва қайта тайёрлаш муаммолари юзасидан жумҳуриятлараро Мувофиқлаштириш Кенгаши тузилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Комсомол қўмиталарининг тегишли буюртмаларидан келиб чиқиб, жумҳуриятлар комсомол ташкилотларининг бюджети ҳисобидан маблағ билан таъминлаш амалга оширилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1991 йилнинг 1-ярим йиллиги.

II. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

2. Илмий-техникавий тараққиёт ва информатика.

Ҳамкорлик характери

Минтақа муаммоларини илмий-техникавий таъминлаш юзасидан биргаликда тадқиқотларнинг ҳаракатномаларини ишлаб чиқиш.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари ёш олимлари ҳамда мутахассисларининг минтақа Ассоциацияси ташкил этилади.

Ўтказиладиган жой

Душанбе шаҳри.

Ижро муддати

1990 йилнинг 4-квартали.

Ҳамкорлик характери

Илмий-техник ютуқлар ҳамда поёнига етказилган ечимларнинг ҳар йили кўргазма-ярмаркаси ташкил этилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари комсомол қўмиталарининг ёшлар фан-техника ижодкорлиги марказларининг илмий-техникавий ютуқлар ҳамда поёнига етказилган ечимлар кўргазмалари, ярмаркалари иттифоқдош жумҳуриятлар кунларини ўтказиш доирасида амалга оширилади.

Ижро муддати

Ҳар йили.

III. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

3. Экология ва сейсмология.

Ҳамкорлик характери

«Орол—2005» Давлат ҳаракатномасини ҳисобга олиш билан атроф-муҳитни муҳофаза қилиш юзасидан Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг ҳаракатномалари ишлаб чиқилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Жаҳон Демократик Ёшлар Федерациясининг «СОС — Орол!» халқаро экспедициясида иштирок этилади. «Некст — стоп — Совьет» доирасида экологик лагерь ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Қизилўрда шаҳри, Семипалатинск шаҳри.

Ижро муддати

1990—1991 йиллар.
1991 йил.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Осиё минтақаси ёшлар ҳаракатлари раҳбарлари билан Жаҳон Демократик Ёшлар Федерацияси ташкил этадиган учрашувда иштирок этилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1990 йил сентябрь.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Орол—2005» Давлат ҳаракатномасини рўёбга чиқаришда ёшлар иштироки юзасидан Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари ёш олимлари ва мутахассисларининг конференцияси ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Нукус шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил

IV. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

4. Ижтимоий соҳаларни ва миллий маданиятларни ривожлантириш.

Ҳамкорлик характери

Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг тилларида ойнаи жаҳон кўрсатувлари ва радиоэшиттиришлар, рўзномалар, ойномалар ва дарсликлар ҳамда бошқа босма маҳсулотлар чиқариш ҳажми кўпайтирилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Қозоғистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси ҳузуридаги «ФИМДИК» ва «Ёш гвардия» нашриёти базасида минтақа ёшларининг «РМИА» ахборот агентлигини ташкил этиш мақсадга мувофиқлиги ўрганилади.

«Ёш гвардия» матбаа комбинатининг иш юритиши иттифоқдош жумҳуриятлар ЛКЁИ Марказий Қўмиталарининг шерикчилик ҳамда эҳтиёжига мувофиқ тарзга келтирилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1990 йил.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ёшлар ва болалар матбуоти муаммолари юзасидан минтақа илмий-амалий конференцияси ўтказилади. Муҳаррирларнинг ҳамкорликда ишлашлари масаласи юзасидан йиғилиш ўтказиш таклиф қилинади.

Ўтказиладиган жой

Ашхабод шаҳри.

Ижро муддати

1990 йил август.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятларининг дўстлик ёшлар ойнаи жаҳон кўпригини ўтказиш тўғрисида амалий ҳамкорлик.

Мувофиқлаштириш кенгашига таклиф киритилади.

Жумҳурият ёшлар нашрларида мавзувий саҳифалар алмашиниш тажрибаси давом эттирилади

Ўтказиладиган жой

Олмаота, Ашхабод, Душанбе, Тошкент, Фрунзе шаҳарлари.

Ижро муддати

1991 йил.

V. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШИЛАРИ

5. Маданият кунлари, кинофестиваллар, ёш рассомлар ишлари кўргазмаларини ўтказиш, ижодкор жамоалар алмашинишини кенгайтириш.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари ёш артистларининг «Наврўз» (конкурси) фестивали ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Олмаота шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Афғон» қўшиқлари фестивали ўтказилади. Ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясида ҳамжиҳатлик масалаларини ҳал этиш юзасидан ҳарбий-ватанпарварлик клублари бирлашмалари, ассоциациялари раҳбарларининг учрашувларини ўтказиш тажриба қилиб кўрилади.

Ўтказиладиган жой

Душанбе шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ёш кинематографчиларнинг дебют ишларининг кўрик-конкурси ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1991 йилнинг 2-ярим йиллиги.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Юқори синф ўқувчиларининг «Қизил чиннигул» йиғинида иштирок этилади.

Ўтказиладиган жой

Боку шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил август.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Иссиққўл» (конкурсли) оммавий эстрада мусиқа ва қўшиқлар фестивали ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Чўлпонота.

Ижро муддати

1991 йил 2-ярим йиллиги.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Шарқ жилоси» (конкурсли) ёш рассомлар ва меъморларнинг ишлари кўргазмаси ташкил этилади.

Ўтказиладиган жой

Ашхабод шаҳри.

Ижро муддати

1991 йилнинг 2-ярим йиллиги.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ёш адабиётчиларнинг минтақа фестивали ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Душанбе шаҳри.

Ижро муддати

1991 йилнинг 1-ярим йиллиги.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари маданият Кунларини ўтказишда иштирок этилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент, Олмаота, Фрунзе, Душанбе, Ашхабод шаҳарлари.

Ижро муддати

1990—1991 йиллар.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон ёшларининг кунларини ўтказиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин, амалий ҳамкорлик Мувофиқлаштириш Кенгашига маблағ билан таъминлаш тўғрисидаги таклиф билан кирилсин.

Ўтказиладиган жой

Олмаота шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Болалар ижодкорлиги фестивали ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Боку шаҳри.

Ижро муддати

1990 йил сентябрь.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

«Гянжлик» халқаро ёшлар марказида ижодкор ёшларнинг учрашуви ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Боку шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил май.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Кашшофлар лагерларида истиқомат қилиш билан турли хил жанрдаги болалар дасталарининг гастроли ташкил этилади.

Ўтказиладиган жой

Олмаота, Ашхабод, Душанбе, Фрунзе, Тошкент шаҳарлари.

Ижро муддати

1991 йилнинг 1-ярим йиллиги.

VI. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

6. Мутахассислар тайёрлаш, ўқувчилар ва талабаларни ўзаро алмашиниш, педагогик ва муҳандис кадрлар стажировкасининг ширкат ҳаракатномаси ишлаб чиқилсин ва амалга оширилсин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Кадрлар ва ички иттифоқ ишлари масалалари билан шуғулланувчи жумҳуриятлар комсомол Марказий Қўмиталари тузилма бўлинмаларининг минтақалараро йиғилиши ўтказилади. Унда Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлар комсомол қўмиталарига стажировкага комсомол ходимларини юбориш, кадрларнинг ўзаро алмашиниш, ўзаро манфаатли бўлган масалаларини тайёрлаш пайтида иттифоқдош жумҳуриятлар ЛКЁИ Марказий Қўмиталари бригадалари таркибида биргаликда ишлаш ҳаракатномаси ишлаб чиқилади.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятларининг ёш новатор-педагогларининг Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг «Ўртоқ» тажриба бирлашмаси базасида минтақа конференцияси ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Ўрта Осиё ва Қозоғистон талаба-ёшлари вакилларининг Қозоғистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси ҳузуридаги жумҳурият Талаба кенгаши базасида учрашуви ўтказилади.

Ўтказиладиган жой

Олмаота шаҳри.

Ижро муддати

1991 йил.

VII. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

7. Халқаро туризм масалаларида иттифоқдош жумҳуриятлар фаолияти ҳаракатномаларини келишиб олишни ишлаб чиқиш.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Марказий Қўмиталар котиблари ва «Спутник» халқаро ёшлар туризми бюроси раисларининг минтақа учрашуви ўтказилади. Унда ёшларнинг ички иттифоқ ва хорижий туризмининг минтақа ҳамда минтақалараро комплекс ҳаракатномаси ишлаб чиқилади.

Ўтказиладиган жой

Тошкент шаҳри.

Ижро муддати

1990 йил сентябрь-октябрь.

Ҳамкорлик характери

Минтақа спартакиадаси ўтказилсин, жумҳуриятлараро маршрутлар ташкил этилсин, меҳмонхоналар, туристик комплекслар тиклансин.

Рўёбга чиқариш юзасидан тадбирлар

Жумҳуриятлар Вазирлар Кенгашлари ажратадиган маблағлар ва ресурсларни кооперациялаш йўли билан «Артек» типига ўхшаш минтақа кашшофлар лагери қуриш тўғрисидаги масалани ҳал этиш амалий ҳамкорлик Мувофиқлаштириш Кенгашига таклифлар киритилади.

Ўтказиладиган жой

Олмаота, Ашхабод, Душанбе, Тошкент, Фрунзе шаҳарлари.

Ижро муддати

1991 йилнинг 1-ярим йиллиги.

1. Мазкур ҳаракатномани бажаришда ва келгусидаги ҳамкорликда қатнашиш юзасидан Озарбайжон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг таклифи қабул қилинсин.

2. Ўрта Осиё ва Қозоғистон комсомол ташкилотларининг қабул қилинган ҳамжиҳатлик ҳаракатномаси биринчи навбатда ВЛКСМ аъзоларининг ва иттифоқдош жумҳуриятлар комсомол ташкилотлари аъзолик базасининг муаммоларини ҳал этишга қаратилган.

Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби
А. НОСИРОВ.

Қозоғистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби
И. ТАСМАҒАМБЕТОВ.

Озарбайжон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби
С. АЛЕКПЕРОВ.

Қирғизистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби
Т. ТАБИЛДИЕВ.

Тожикистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби
А. ЁҚУБОВ.

Туркманистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби
Г. ГЕЛДИЕВА.

Биринчи саҳифага мактуб

Рўзномага шу ойнасўз остида мақоласини эълон қилишни сўраб бир кунда пойтахтдаги муштарийлардан икки мактуб келди. Мавзунинг долзарблиги учун, уларни ҳозиржавоблик билан эътиборингизга ҳавола этаётирмиз.

Тартиб ким учун чиқарилган?

Ўтган шанба куни пойтахтнинг Карл Маркс кўчасида очилган «Мактаб бозори»да бўлиб тушликда тамадди қилиш учун ўтирдик. Бизга бу ерда кейинги вақтда шаҳарликлар ва жумҳуриятимиз пойтахти меҳмонлари учун яратиб берилган бир қатор қулайликлар маъқул тушмоқда. Айниқса, кўчма савдонинг кенг йўлга қўйилиши айни муддаодир. Бундан ташқари кўп узоққа бормай, шу ернинг ўзида миллий таомларни истеъмол қилишга нима етсин? Ўтириш учун курсилар азим чинорлар остига қўйилган. Бир вақтлар серқатнов бўлган катта йўл ҳар доим гавжум.

Аммо эндигина қўлбола ошни еб, бир пиёла чойни ичаман деганда, шундай ёнгинангдан ўтган машина изидан қолган чанг дилниң хуфтон қилишига нима дейсиз? Ҳа, майли биронтаси адашиб кириб қолгандир, дея ўзингизга тасалли берган бўласиз. Аммо сал ўтмай яна бирин-кетиң турли нусхадаги машиналар ўта бошлайди. Хуллас, бу ҳолнинг бот-бот такрорланишидан дилингиз ранжийди.

Аслида Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг қарори билан бу кўча меҳнаткашларнинг дам олиш масканига айлантирилиб, унда транспорт қатнови умуман ман этилган. Шунга қарамай, қоидабузарларни тартибга чақирадиган бирор кимса топилмаяпти. Шаҳар ва ноҳиянинг масъул ГАИ ходимлари эса парвойи фалак.

Хўш, амалдаги тартибларга ким риоя қилади? Улар кимлар учун чиқарилган? Ана шунга ақлим етмай бошим қотган. Бунга ким жавоб беради?

У. ҚОДИРОВ,
Тошкентдаги Глиэр номли мусиқа мактабининг ўқитувчиси.

Спорт кийимлари қани?

ҲАДЕМАЙ, яна ўқув йили бошланади. Қанчадан-қанча ўғил ва қизлар илм даргоҳларига илк бор қадам қўядилар. Уларнинг эгниларида яп-янги махсус кийим-бош, папка, дафтар, китоблар... Болаларнинг шу кунги шодлигини ҳеч нима билан қиёслаб бўлмайди.

Шу кунларда эса пойтахтдаги, вилоят ва ноҳиялардаги йирик дўконлар ўқувчилар учун сотувлар ташкил этмоқда. Биз Тошкентнинг Карл Маркс кўчасидаги «Мактаб бозори» ташкил этилганлиги, унда болалар учун ҳамма нарса муҳайё этилганлигини кўриб беҳад хурсанд бўлдик. «Болалар дунё»си, Чилонзор, Фрунзе савдо марказларининг ишидан кўнглимиз тўлди. Аммо бу ибратли ишда спорт дўконлари негадир қатнашмаяптилар. «Динамо», «Старт» (номларини қаранг) ва бошқа спорт дўконларининг болалар учун маҳсулотлари қаерда? Ёки ўқувчиларимиз бу йил ҳам спорт кийимларисиз мактабга бориб, муаллимлардан дашном эшитишадими?! Шундай муносабат бўлса, жумҳуриятимизда ҳеч қачон тузукроқ бир спортчи чиқмайди.

М. ҚУРБОННИЁЗОВА,
Тошкент шаҳри.

Хизмат сафари ҳисоботидан олинган сатрлар

ХИВАЛИКЛАР ТАШАББУСИ

Жумабой Бекмуродов — Афғонистонда ҳалок бўлган. Унинг таржимаи ҳолига шу тарзда нуқта қўйилди. Жумҳуриятимизда эса қисматлари Афғонда адо бўлган 1,5 мингга яқин алп ўғлонлар бор. Улар орамизда йўқ. Мангуга бу дунёни тарк этишган. Фақат улардан хотиралар қолди. Афғонистонда шаҳид бўлганлар номини ёдда сақламоқ учун кўчаларга, улар таҳсил олган мактабларга номларини қўймоқдамиз.

Жумабой Хивадаги қишлоқ хўжалиги техникумида ўқирди. Шу ердан «бемақсад уруш»га йўл олди. Ватанга қайтиш насиб этмаган экан. Бироқ у ўқиган ўқув юртида унинг номини унутишгани йўқ. Мана бир неча йилдирки, Жумабой Бекмуродов номидаги талабалар отряди фаолият кўрсатади. Энг муҳими бу отряд оддий эмас. Унинг аъзолари иш ҳақи олишмайди. Ишлаб топган маблағларини ҳайрия мақсадларига сарфлашади.

Мазкур йилда ҳам ушбу анъанага содиқ қолинди. Техникумнинг 50 га яқин талабалари таътилни Янгиариқ ноҳиясидаги «Коммунизм» давлат хўжалигида ўтказишга аҳд қилишди. Хўжаликда эса уларни очиқ чеҳра билан қарши олишиб, ғишт заводларига ишга йўллашди.

Талабалар учун барча шарт-шароитлар яратилди. Ишлаш ва дам олиш рисоладагидек. Хўжаликнинг «Чорвадорлар уйи» меҳмонхонаси талабалар учун айни муддао бўлди. Ҳатто чўмилиш ҳавзалари ҳам бор.

Болалар ишлаб топган пулларининг асосий қисмини Жумабой Бекмуродов оиласига ўтказишади. Бир қисмини эса Хивадаги 20-болалар уйи ҳисобига беришади. Етим болаларга совғалар, ўйинчоқлар сотиб олишади. Ҳозир болалар уйида талабалардан эсдалик бўлиб кўп нарса қолган: рангли телевизор, юмшоқ ва қаттиқ жиҳозлар... Дам олиш кунлари отряд аъзолари болалар ҳузурига отланишади. Кўнгли ўксик кичкинтойлар билан дилдан суҳбат қурадилар, улар учун концерт уюштирадилар.

Жумабойнинг уйида ҳам отряд аъзоларига ўрганиб қолишган. Бирор ҳафта келолмай қолишса, хавотирланишади.

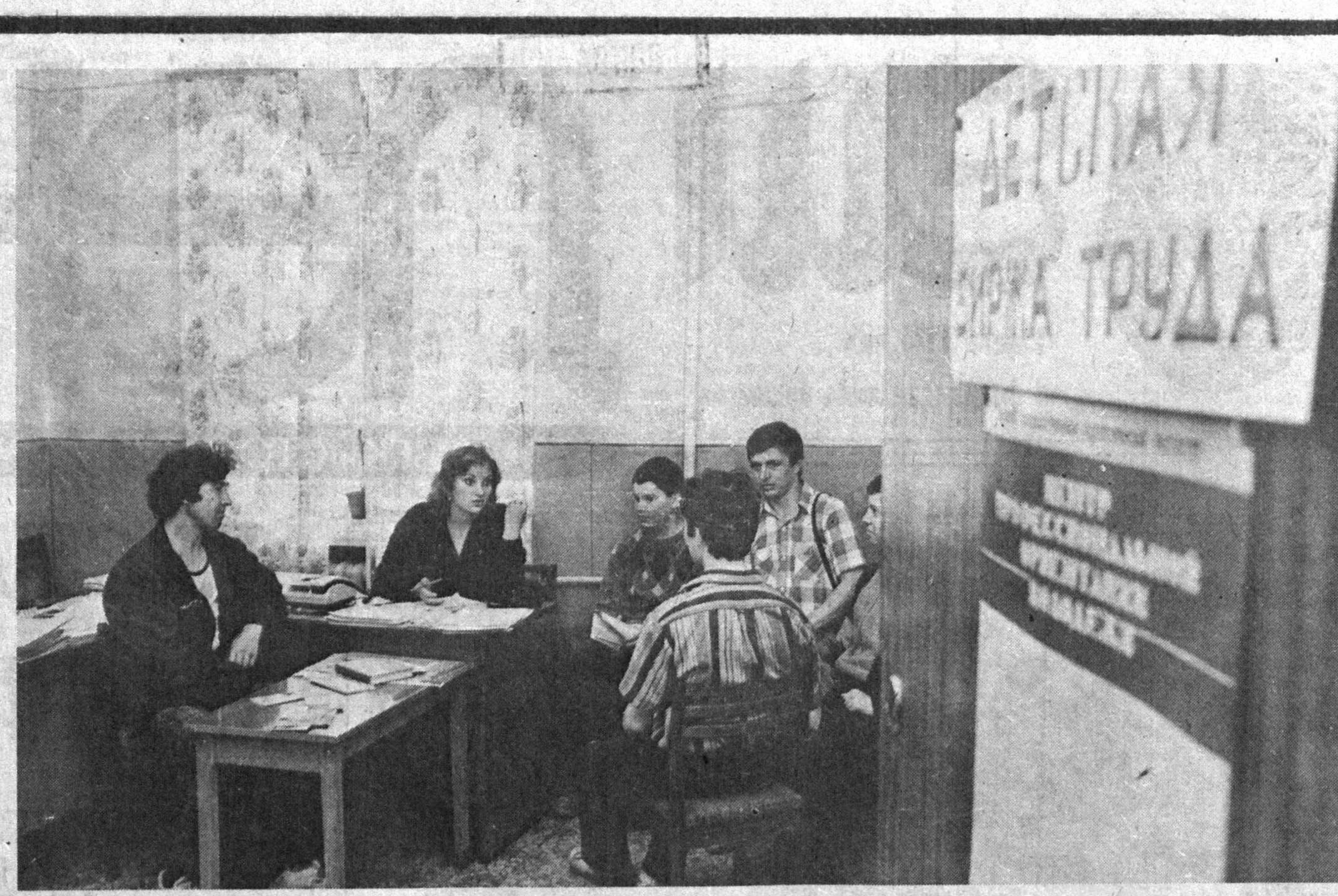
Жумҳуриятимизда 500 дан ошиқ талабалар отрядлари бор. Бироқ бор йўғи 2 отрядгина (бири Самарқанд давлат архитектура қурилиш институтининг «Шурави» талабалар отряди. Мазкур жамоа байналмилал жангчилардан тузилган) ҳайрия мақсадларида ишлайди. Ойлик олмайди. Аммо тер тўкиб топган сўмларини етим-есирларга:; чорночор яшаётган муҳтожларга сарфлайди. Қаранг, қандай бағри кенглик! Шуни афсус билан қайд этиш лозимки, ўтган йили, бундай отрядлар 20 га яқин эди. Бора-бора улар сони тобора камайиб бормоқда.

Хоразм талабалар отрядлари вилоят штаби техникум ташаббусини қўллаб-қувватламоқда. Вилоят штаби ёзги таътил илғорларини сайёҳлар поездида бир қанча марказий шаҳарлар бўйлаб саёҳатга олиб чиқиш ниятида юрибди. Ҳатто поезд чиқимлари ҳам тўлаб қўйилган.

Талабалар отрядлари жумҳурият ҳамда марказий штаблари ҳам Хива қишлоқ хўжалиги техникуми отрядини ибратли ишлари билан қутламоқдалар. Уларни фаҳрий ёрлиқлар, ташаккурномалар, хорижга йўлланмалар билан тақдирлашяпти.

Хоразм билан Чита вилоятлари ўртасидаги ҳамкорлик ҳам яхши йўлга қўйилган. Хива қишлоқ хўжалик техникумининг Раҳимбой Ёқубов етакчилигидаги кичик жамоаси ҳар йили «Бамстройпуть» трестига қурилиш-монтаж ишларида кўмаклашади. 100 дан ортиқ талабалар «Хива» отряди сафига бирлашади. Улар меҳнати барчага манзур бўлмоқда.

Р. ҲУСНУТДИНОВ,
Талабалар отрядлари жумҳурият штаби йўриқчиси.

Свердловскдаги Пермь ноҳия комсомол қўмитаси педагогика институти билан ҳамкорликда ёшларни иш билан таъминлаш марказини очди. Ҳозиргача марказ 200 дан ортиқ мактаб ўқувчиларини иш билан таъминлади. Болалар почтада, боғчаларда, қайта таъмирлаш бригадаларида ишлашади. Баъзилари эса рўзномалар сотишади. Марказ ўқувчилар талабларини эътиборга олиб ишни бутун йил давомига кўчириш ҳаракатини қилмоқда. Улар дарсдан бўш вақтларидагина ишлашади.

СУРАТДА: болаларни иш билан таъминлаш маркази директори Валентина Тюшева ўқувчиларга ишлар ҳақида маълумот бермоқда.

Суратқаш А. СИДЕЛЬНИКОВ (СИТА).

Ўзбекистон ЛКЕИ Марказий Қўмитаси талабалар отрядлари ҳамда ўқувчилар меҳнат бирлашмалари жумҳурият штаби саҳифаси

БУНЁДКОР ТАЛАБА

№ 7 (170)

Гулистон шаҳридаги педагогика билим юрти ўқувчилари ёзги таътилларини Ховос ноҳиясидаги Мичурин номли давлат хўжалигининг «Боғбон» ширкатида ўташмоқда.

СУРАТЛАРДА: билим юрти толибалари ҳаётидан лавҳалар.

Суратқаш У. ҚЎШВОҚОВ.

Хўжалик ёрдами билан

Зарбдор ноҳиясидаги «Ленин йўли» давлат хўжалиги маъмурияти Қори Ниёзий номли 13-ўрта мактаб ўқувчиларининг таътил кунларини янада мароқли ўтишига яқиндан ёрдам бердилар.

Бу йил ўқитувчи Хосият Усмонова бошчилигида IX—X синф ўқувчиларидан иборат 18 кишилик бригада жамоаси хўжаликнинг 25 гектар еридаги ғўзаларни бегона ўтлардан тозаладилар.

Бу хайрли иш эвазига хўжалик Жиззах «Спутник» туризм бюросидан йўлланма сотиб олиб берди. Ўқитувчилар ва ўқувчилар Болтиқбўйи жумҳуриятининг Вильнюс, Каунас каби шаҳарларида бўлиб, тарихий музейларни, диний черковларни томоша қилишди.

Ойбек Эркаев, Феруза Бобобекова, Феруза Шодиёрова, Қўйсиной Ҳолиқулова каби ўқувчилар саёҳатдан зўр таассуротлар билан қайтдилар. Улар қайтишда Москвада ҳам бўлишиб Кремлнинг ички қисми билан танишишди. Ленин мавзолейида бўлишди.

Ўқувчилар ўз меҳнатларининг муносиб баҳоланганидан хурсанд. Бу анъана келгусида ҳам давом этади.

С. ҚОЗОҚОВ,
Жиззах вилояти.

Таътилнинг гашти ўзгача

ТАЛАБАЛАРНИНГ ташвишлари кўп. Уларнинг барчаси деярли бир тусда кечади. Июнь ойи имтиҳонлар билан ўтса, кейингилари яна бир синов — меҳнат чорагидир. Бу даврда кимдир талабалар отрядлари сафида чекка ўлкалардаги қурилиш объектларига йўл олса, яна айримлари жумҳуриятимиз вилоятларида мева ва сабзавот йиғишга, ота-оналарига хўжалик ишларида кўмаклашишга аҳд этади.

Меҳнат таътили ҳам якунланай деб қолди. Қилинган ишлар борасида фикр юритса ҳам бўлади. Шу боис, жамоатчи мухбиримиз Тошкент вилояти талабалар отрядлари штаби командири Фарҳод Иброҳимов билан мулоқотда бўлди.

— Ўтган йилларда биз талабаларни жумҳурият штаби берган режа асосида ишга йўллар эдик, — дейди Фарҳод Иброҳимов. — Бажарилган ишлар эмас, балки талабалар, отрядлар сонигина эътиборга олинар эди. Мана, мисол учун Тошкент политехника институти комсомол қўмитаси томонидан ўтган йили 900 нафар талаба ўз ихтиёри билан талабалар отрядларида иштирок этган бўлса, мазкур йилда бу кўрсаткич 400 нафарга камайди.

Энди эса биз болаларни меҳнатига қандай қилиб пул тўланаётганлигини эътиборга олиб жўнатаяпмиз.

Вилоят талабалар штаби асосан назоратчи ва иш бажарувчи ролини ўтайди. Штабимиз тўғридан-тўғри ташкилотлар билан шартнома имзолаш ҳуқуқига эга. Лекин жавобгарлик ҳиссини унутмаган ҳолда. Шу боисдан баъзида текшириб, назорат қилиб туришга ҳам тўғри келади.

Пойтахтимиз ўқув юртлари талабаларини чекка ўлкаларга юбормасдан шаҳарнинг ўзида ёки бўлмаса вилоят ҳудудида бунёд этилаётган қурилиш объектларига, мева ва сабзавот маҳсулотларини теришга жалб этиш борасида ҳам сезиларли ишлар олиб бормоқдамиз. Бироқ, талаба олдида биринчи ўринда иқтисод масаласи туришини унутмаслигимиз керак. Ҳозир биз шартнома асосида БАМ, Астрахань ва Россиянинг шимолий вилоятларига талабалар отрядларини жўнатганмиз. Улар ўрта ҳисобда 600-700 сўмдан маош олишади.

Тошкент шаҳар қурилиш бошқармалари билан бир неча бор шартнома имзолаганмиз. Аммо қурилиш раҳбарлари, бу ишга мутасаддилар талабаларни вақтида иш билан таъмин этишмайди. Чиқинди ташиш, супуриш-сидириш каби майда-чуйда кам ҳақ тўланадиган ишларга қўйишади. Қарабсизки, маош ҳам шунга яраша.

Айни кунларда талабалар отрядлари қишлоқ хўжалиги ишларида кўмаклашмоқдалар. Отрядларимиз вилоятнинг Калинин ва Янгийўл каби бир қанча ноҳияларида тер тўкишмоқда.

Тошкент халқ хўжалиги институти билан Чилонзор комсомол қўмитаси ҳамкорлик қилишмоқда. «Савдо» отряди улар ҳамкорлиги маҳсулидир.

Ўрта махсус билим юрти ўқувчилари ҳам чеккада қолишаётгани йўқ. Улар ҳам сабзавот, ҳўл мева ва полиз маҳсулотлари етиштирадиган вилоятимиз ноҳияларидаги жамоа ва давлат хўжалиги пайкалларида меҳнат қилишиб, шаҳарликлар дастурхонига мўл-кўл ёз неъматлари етказиб бермоқдалар. Маҳсулотлар даладан тўғри савдо расталарига чиқарилмоқда. Етказиб берувчи ҳам, сотувчи ҳам талабаларнинг ўзлари. Сифатига келсак, бозордаги «нархи осмонда бўлган» маҳсулотлардан қолишмайди.

Командир иш столидаги телеграммаларга кўзим тушди. Улар узоқ Россия ўлкасида таътил кунларини ўтаётган ҳамюртларимиздан келган эди. Ангрен педагогика институтининг «Чотқол-90» талабалар отряди Новосибирск шаҳридаги ишлари ҳақида маълумот берган эдилар. Тошкент дорилфунунининг Тюмень вилояти Урай шаҳрида ишлаётган «Лочин» отряди командири йўллаган хабар эса бунёдкор-талабаларнинг икки ўн кунликда тўплаган маошлари 500 сўмдан ошиқ эканлиги тўғрисида.

Кези келганда айтиш керак, мен ҳам уч марта талабалар отрядлари сафида Тюмень вилояти ва Олтой ўлкасида бўлганман. Ўйлаб кўрсам, вақтим бекорга ўтмабди. Тошкент вилоят талабалар отряди штаби командири айтганидек, талаба олдида муҳими иқтисоддир. Тўғри, ёзда дам олиш керак. Лекин жисмоний меҳнат қилиб, дам олсанг, унинг гашти ўзгача бўлар экан. 40-50 сўм стипендияга қайси замонавий талаба қаноат қиларкин? Қаноат қилганда ҳам бу пулга нима харид қилиш мумкин, ҳозирги нархи навода?

Менга бир нарса алам қилади. Кузда бир ой пахтага олиб чиқишади. Унда ҳам талабалар қишлоқ хўжалик отрядлари тузилади. Қўмондон, комиссар ва бошқа-бошқалар рисоладагидек бўлади. Маош масаласига келсак, ёзда қурилиш объектларида ишлаб топган пулингнинг бир қисмини ҳам ололмайсан. Устига устак дам олиш кунисиз.

Умуман олганда-ку, бу ҳақда ҳам батафсил ўйлаб кўриш кўрак.

Мунаввар ТУЛАЕВА,
ТошДД толибаси.

Хорижадан хабарлар

ИРОҚ-ҚУВАЙТ: УРУШ НАФАСИ

— Бағдод радиоси орқали Ироқ президенти Саддам Ҳусайннинг Ироқ-Эрон можаросини узил-кесил ҳал қилишга доир таклифлари ўқиб эшиттирилди. Бу таклифлар Ироқ босиб олган Эрон ҳудудидан қўшинларни олиб чиқиб кетишни, ҳарбий асирларни айирбошлашни, Шатт-Эл-Араб дарёсини 1975 йилги Жазоир битими асосида икки мамлакат ўртасида бўлиб олишни кўзда тутади. Бағдод жума куни ўз қўшинларини олиб чиқиб кетишни бошлаши керак. Бағдод радиоси Ироқ президентининг Теҳронга таклифлари «кенг қамровли тусда» эканлигини ҳамда Ироқ «бошқа кучларга» қарама-қарши тура олиши учун ўртага қўйилганлигини таъкидлади.

Саудия Арабистони телевидениесининг хабар қилишича, араб давлатлари бошлиқларининг Қоҳирадаги фавқулодда кенгашининг қарорига биноан можаро зонасига юборилаётган арабларaро кучлар таркибидан Марокаш қўшинларининг 1200 кишидан иборат дастлабки отряди у ерга етиб борган.

Ливия инқилобининг раҳбари Муамар Каддафий Американинг Си-Эн-Эн телекомпанияси мухбири билан сешанба кунги суҳбатида АҚШ ва унинг энг яқин иттифоқчилари Ироқни «ўзбошимчалик билан» ҳарбий денгиз қамалига олинишига қарши чиқди, можарони бартараф этишга доир ҳар қандай ҳаракатлар БМТ ҳомийлигида жамоа тарзда амалга оширилиши лозимлигини таъкидлади. Каддафий «баъзи араб раҳбарлари ва бошқа арбоблар ўз нуқтаи назарини баён қилиб бериш имкониятига эга бўлиши учун, кўрфаздаги вазиятни нормаллаштиришга ва БМТ уставида ёзиб қўйилган тартибни тиклашга олиб борадиган қарорлар қабул қилиниши учун» Женевада хавфсизлик кенгашининг мажлисини ўтказиш керак деган фикрни айтди.

АҚШ Америка денгиз пиёдалари қисмларини Форс кўрфази зонасига келтира бошлади. Киодо Цусин агентлиги «Америка манбаларидан олинган тасдиқланган маълумотларга» таяниб хабар қилишича, 8 августдан кейин Япониянинг Окинава оролидан АҚШ 3-денгиз пиёдалари дивизияси таркибидан 4000га яқин ҳарбий хизматчи Форс кўрфази зонасига юборилган.

АҚШ президенти Жорж Буш Кеннебанкпортда (Мэн штати) дам олишни тўхтатиб, кечиктириб бўлмайдиган бюджет муаммолари ва иқтисодий муаммолар билан шуғулланиш ҳамда Форс кўрфазидаги ҳарбий операциялар тўғрисида Пентагон ахбороти билан танишиш учун икки кунга Вашингтонга келди.

Президент Оқ уйда журналистлар билан учрашувда гапириб, Форс кўрфазидаги танглика нисбатан СССР позицияси тўғрисида ижобий фикрни айтди. «Мен Совет Иттифоқининг ҳаракатларидан жуда хурсандман. Совет Иттифоқи билан бизнинг орамизда келишмовчиликлар йўқ, демоқчи эмасман, лекин бундан 5-10 йил олдин ҳамма нарса бошқача, бутунлай бошқача бўлар эди. Шу ўзгариш туфайли муаммони ҳал этиш анча осон бўлади».

Форс кўрфазидаги тангликни ҳал этиш учун БМТ хавфсизлик кенгаши ҳарбий-штаб қўмитасини ишга солиш тўғрисида СССР киритган таклиф муносабати билан Оқ уй бошлиғи бу масалани АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер билан СССР ташқи ишлар вазири Э. А. Шеварднадзе муҳокама қилганлигини ва у бундай мунозарага қарши эмаслигини айтди.

АП агентлигининг таъкидлашича, Қўшма Штатлар ҳозир иккита аниқ таклифни кўриб чиқмоқда. Улардан бирини СССР киритган бўлиб, Форс кўрфазидаги танглик билан боғлиқ ўткир масалаларни ҳал қилиш учун ҳарбий штаб қўмитасини ишга солишдан иборат. Иккинчи таклиф — Ироқ томонидан ҳужум қилингунидек бўлса АҚШ ва бошқа мамлакатларнинг Форс кўрфазидаги ҳарбий кемаларини БМТ байроғи остида ҳимоя қилишдир.

АҚШ қуролли кучлари агар Вашингтон Ироқ қўшинларини Саудия Арабистонига бостириб киришга тайёрланаётгани ҳақида маълумот олган тақдирда Ироққа «ундан олдин» зарба беришга тайёргарлик кўрмоқда. «Вашингтон таймс» рўзномаси Пентагондаги манбаларга таяниб, шу ҳақда хабар қилди.

(СИТА, 15 август).

НАВБАТДАГИ МАЖЛИС НАТИЖАСИЗ ТУГАДИ

СОФИЯ. (СИТА мухбири Андрей Смирнов). Болгария буюк халқ йиғилиши сессиясининг навбатдаги мажлиси қизғин мунозаралардан сўнг амалда натижасиз тугади. Сешанба куни кечқуруn кун тартибига учта масала: ҳукумат ҳисоботини муҳокама этиш, давлат мулкини хусусий мулкка айлантиришни вақтинча тақиқлайдиган қарорлар қабул қилиш, шунингдек Болгария собиқ раҳбари Тодор Живковнинг парламентда нутқ сўзлаш имконияти тўғрисидаги масалалар киритилган эди.

Ҳисобот юзасидан бўлган мунозараларда асосий сиёсий кучларнинг вакиллари ҳозирги ҳукумат амалга оширган ишларга турлича, баъзида қарама-қарши баҳо бердилар. Болгария социалистик партиясидан сайланган депутатлар эришилган ютуқларни таъкидлаб, мамлакатни тангликдан олиб чиқишнинг амалий дастурини ишлаб чиқиш учун парламент аъзоларининг куч-ғайратини бирлаштириш зарурлигини айтдилар. Оппозиция вакиллари ҳисоботни қаттиқ танқид қилишди, улар Болгария социалистик партияси иқтисодиётни барқарорлаштириш учун имкони бўлган барча тадбирларни кўрмаганлигини айтдилар.

Кун тартибидаги иккинчи бандни муҳокама қилиш амалда мумкин бўлмай қолди, чунки Т. Живковнинг буюк халқ йиғилишига янги хат йўллаганлиги муносабати билан эҳтирослар ниҳоятда авжига чиққан эди. Т. Живков парламентга келишдан бош тортганлигини ўз хатида тасдиқлаган эди. Ушбу масала юзасидан аниқ қарор қабул қилинмади.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

УЗР, МАЙМУНЛАР

● МАЙМУНЛАРНИНГ «денгиз мушуги» номли тури бор. Бу думи узун маҳлуқлар дарахтларда яшашади. Кўпгина мамлакатларнинг олимлари уларда СПИД бўйича кузатувлар олиб боришмоқда. Яқинда Угандада маймунларнинг 200 бош биринчи партияси СССР олимлари учун ҳам қафасга солинди. Умуман, 3 мингга яқин маймун (ҳар бири 25 доллардан) ўзлари истамаган ҳолда инсон равнақи йўлида қурбон бўлдилар.

ҒАРОЙИБ МАРКА

● ТИНЧ океанда жойлашган Маршаллар оролида жаҳонда энг йирик марка чиқарилди. Бу улкан марка 11х16 сантиметр бўлиб, фақат коллекционерларгагина асқотиши мумкин. Ахир у ҳар қандай конвертдан каттада.

КАСАЛ БЎЛИШ УЧУН СТАДИОНГА

● ҒАРБИЙ Германияда чоп этиладиган «Экотест-магазин» ойномаси ГФЖ стадионлари ҳақида хабар эълон қилди-ю, кенг жамоатчиликнинг диққат марказида бўлди-қолди. Унда ёзишларича, Шимолий Рейн-Вестфалия ҳудудидаги стадионларнинг 20 фоизи ишқибозлар саломатлигига хавф солмоқда. Бу ерда стадион қурилишига сарф этиладиган маблағни иқтисод қилиш мақсадида, ахлат уюмлари қолдиқларидан тайёрланган блок-материаллардан фойдаланган эдилар. Текширувлар шуни кўрсатдики, улар таркибида заҳарли моддалар мавжуд экан.

БУРГУТ ДЕЛЬТАПЛАНГА ҚАРШИ

● ТИРОЛДА Бутуниттифоқ дельтопланчилар мусобақаси ўтказилди. Инсбруклик спортчи ўз ҳаво кемасида 2800 метрга кўтарилгач, улкан бургут ҳужумига дуч келди. Ҳойнаҳой бургут бегона «темир қуш»нинг ҳудудига рухсатсиз ташриф буюрганидан норози бўлган бўлса керак. Бургут дельтаплан қанотларидаги матоларни узиб ола бошлади. Аҳволи ночорлигини сезган спортчининг чекинишдан ўзга чораси қолмади. Яхшиямки, у ерга омон-эсон қўниб олди.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

XX аср кундалиги

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

Амирқул КАРИМ,

«Ёш ленинчи» рўзномаси катта мухбири.

Дононинг нодондан фарқи

ОТА-БОБОЛАРИМИЗ қадим замонлардаёқ дононинг нодондан фарқи борасида нодир кузатишлар қилиб, авлодларга мангу дастур бўлгулик гўзал хулосага келишган. Уларнинг кафолат беришларича, мавжуд шароитда қилинажак ишнинг қай бирини зудлик билан бажариш лозимлигию, қайсисини бафуржароқ амалга ошириш мумкинлигини англаб етолган кишигина донишманд экан. Таассуфки, биз ҳалигача боболар қолдирган буюк дастурдан керакли хулосалар чиқара олмаяпмиз. Куни кеча рўзномамизнинг илк саҳифасида эълон қилинган Шаҳрисабз консерва заводидаги вазият ҳақидаги хабарни ўқигач, бунга яна бир карра амин бўлдим. Исроф бўлаётган неъматларни, табиат эҳсонларини кўриб дили куяди кишининг.

Ҳа, она замин яна ўз саховатини биздан дариғ тутмади. Бозорларимиз шу кунларда тўкин-сочин. Мева-чевалар, полиз маҳсулотлари ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бир қадар арзон. Бунда албатта ҳукуматимиз раҳбарларининг деҳқонларга ер бериш тўғрисидаги қарори ҳосилалари ҳам акс этган. Ушбу яхши ишнинг самаралари бундан буён тобора яққолроқ кўринишига ҳам ишонамиз. Ноз-неъматлар янада кўпаяди.

Бир қараганда қалбингизни қувонч чулғаши керакдек. Бироқ дилга беихтиёр умид, ишонч билан бирга хавотир ҳам киради. Юқорида қайд этилган фактни мулоҳаза қилар экансиз, «тўкинликка тайёрмизми ўзи?» деган савол туғилади. Қанийди Ўзбекистон Агросаноат давлат қўмитаси мутасаддилари бу саволга ёруғ юз билан «ҳа» деб жавоб берсалар. Афтидан ҳали-бери бу орзуга етишадиганга ўхшамаймиз. Ахир боболар ўгитига қулоқ осадиган бўлсак, ишни аввало шундан бошлашимиз лозим эди. Кошки бу хўжасизликнинг сўнгги йили бўлса...

Жумҳуриятни билмадиму, мамлакатимиз бўйича кейинги икки ой ичида савдо тармоқлари миллиарддан зиёд сўмлик сабзавот маҳсулотларини ололмаганлар. Бунда ҳосилни йиғиб-териб олишдаги муаммо ҳам ўз таъсирини ўтказган. Ана шу сабабли СССР Вазирлар кенгаши «Талабалар ва ўқув юртлари ўқувчиларининг 1990 йил ҳосилини йиғиштириб олишдаги иштироки тўғрисида» қарор қабул қилди. Жумҳуриятимиз талабалари ва ўқувчи ёшлари бу тадбир етиштирилган мўл ҳосилни увол қилмаслик учун қўлланилганлигини яхши англадилар. Уларнинг аксарияти ҳозир ўз шижоатларини боғу-далаларда намоён этишяпти. Яқинда Ўзбекистон Вазирлар кенгашининг терилган пахтага тўланадиган ҳақнинг оширилиши ҳақидаги қарори ҳам юқоридаги қарорга ҳамоҳанг. У пахта ҳосилини нест-нобуд қилмай йиғиб-териб олишни кўзда тутади. Машинада терилган бир тонна пахтага ўн сўм, қўлда терилган бир килограмм пахтага эса 25 тийин нарх белгиланиши кўпчилик меҳнаткашларни йиғим-теримга жалб этибгина қолмай, уларнинг ўз иқтисодий аҳволларини бир мунча яхшилаб олишига ҳам кўмак беради, деб ўйлаймиз.

Жумҳуриятимиз ижтимоий ҳаётидаги салмоқли воқеалар ҳақида сўз кетганда олий ва ўрта махсус ўқув юртларига талабалар қабул қилиш ниҳоясига етаётганлигини таъкидлаш лозим. Талайгина ёшлар ўз орзуларига етишдилар. Кўпларнинг эса орзуси ушалмай қолди. Одамлар билан бўлган суҳбатлардан, рўзномамизга келаётган шикоят мактубларидан мулоҳаза қилиб айтсак, ўқув юртларига қабул қилишнинг бутунлай янгича қоидаларига эҳтиёж тобора сезилаётганлигини эътироф этмай илож йўқ. Бу қоидалар ҳар қандай танишбилишчилик, порахўрлик ва суиистеъмолларнинг йўлларини беркитадиган бўлса эди. Ҳозирча талаба номини олганларни табриклаб, ниятига етолмаганларга ирода, билимларни қунт билан эгаллашларида сабот тилаймиз.

Июль ойининг иккинчи ярмида Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг VIII пленуми бўлиб ўтди. Ушбу пленум қатнашчиларининг СССР Президенти ва СССР Олий Шўросига мурожаатномаси жумҳуриятимиз комсомол ёшлари ташкилоти ўзининг мустақиллик ҳуқуқидан фойдаланиб, амалий иш қилаётганлигидан далолатдир. Пленум қатнашчилари ўз мурожаатномаларида жумҳуриятимиз парламенти қўллаб-қувватлаган ҳарбийга жўнаётган аскарларимизнинг бир қисмини Туркистон ҳудудида қолдириш ҳақидаги қарорини СССР Мудофаа Вазири Д. Т. Язов «Конституцияга хилоф» деб баҳолаганидан норозилигини, юртимизга ҳамон навқирон йигитларнинг тобути келиб турганлигини билдирдилар. СССР Президенти ва СССР Олий Шўросидан «Мудофаа ҳақида»ги тайёрланаётган қонунда жумҳурият фикри ҳам ҳисобга олинишини талаб этдилар.

Ёшларимизнинг бу шижоатини табриклаш керак. Зеро, манфаатларимизнинг дахлсизлиги ҳаракат, кураш ва қатъиятни тақозо этади.

Тўғриси, кейинги йилларда саноқсиз жамғармалар тузилганидан бу мавзудаги хабарнинг ўзиёқ кишининг меъдасига тегадиган бўлиб қолди. Лекин яқинда ташкил этилган Алишер Навоий жамғармасига муносабат алоҳида бўлди. Бу улуғ шоирга бўлган ҳурматимиздан нишона эрса ажаб эмас. Бизни қувонтирган нарса жамғарилган маблағнинг жумҳуриятимиздаги иқтидорли ёшларга ғамхўрлик қилиш учун сарфланиши бўлди. Зора уй-жойсиз овора бўлиб юрган ёш ижодкор дўстларимиз ёруғ кунларга ўз боболари туфайли эришсалар. Эзгуликнинг кечи йўқ, ахир.

Ёз — таътиллар палласи. Кашшофлар оромгоҳларида навбатдаги мавсум дам олувчилари туғилган гўшаларига мириқиб ҳордиқ чиқариб қайтдилар. Айрим жойларда бу иш ибратли, мазмундор уюштирилганлиги учун болалар ва ўсмирлар илиқ хотираларга эга бўлишди. Бироқ жумҳуриятимизда шундай жойлар ҳам борки, у ерда дам олишни уюштиришга ҳалигача бепарволарча муносабатда бўлиб келинмоқда.

Қорақалпоғистон мухтор жумҳуриятида экологик вазият болаларга салбий таъсир этаётганини ва бу уларнинг таътил вақтида яхши дам олишларини тақозо этишини ҳеч кимга тушунтириб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Афсуски, мавжуд имкониятлардан фойдаланилмаётир. Масалан Элликқалъа ноҳиясидаги «Москва» давлат хўжалиги ҳудудидаги Оқчакўл оромгоҳининг 240 ўрнида бу мавсумда атиги 12 та бола дам олди холос. Минг-минглаб маблағ сарфланган оромгоҳ бўм-бўш ётганлиги учун ахир кимдир жавоб бериши керак-ку!

Сўзимиз якунида жумҳуриятимиздаги маънавий-психологик вазият ҳалигача кўнгилни тинчлантирадиган даражада эмаслигини эътироф этмоқчимиз. Ҳамон қонунбузарликлар, жиноятлар, назоратсизлик кишиларни хуноб қилмоқда. Бироқ одамларда тегишли органларнинг вазиятни тўла қўлга олишига ишонч ҳали сўниб улгургани йўқ. Бозор иқтисодиётига ўтиш ҳақидаги хабарлар ҳам кишиларда бир қадар саросима уйғотди. Айримлар: хўш, бозор иқтисодиёти амалга оширилгач, нарсалар мўл-кўл бўлар экан, яхши. Аммо биз қандай бўламиз? Маънавият масаласи қай даражада бўлади? Инсоф, диёнат, маънавият ҳақидаги ҳар қандай насиҳатдан бир сўм пул афзал бўлиб қолаверадими? демоқдалар. Уларнинг хавотири назаримизда ўринли. Бироқ ҳукуматимиз раҳбарлари бозор иқтисодиёти шароитида маънавият масалаларини ҳам унутмаслигига умид қиламиз.

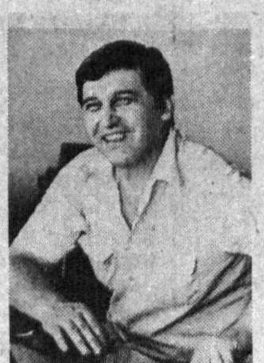
Жиззах вилояти Октябрь ноҳиясидаги Ҳамза номли давлат хўжалигининг Тожиаҳмат Миновваров етакчилик қилаётган бригадаси асосан қовун-тарвуз етиштиришга ихтисослашган.

СУРАТДА: Тожиаҳмат Миновваров (ўнгда) Собирали Бўриевлар.

Суратқаш Н. МУҲАММАДЖОНОВ.

МАМЛАКАТИМИЗДА

Мирзааҳмад АЛИМОВ,

«Комсомольская правда»нинг Ўзбекистон бўйича ўз мухбири.

Қайта қуришнинг жазирама ёзи

МАНА, 1990 ЙИЛНИНГ жазирама ёзи ҳам тугамоқда. Биз уни қандай ҳолда хотирлаймиз?

Бу ёз бутун мамлакатимиз бўйлаб ғоят жазирама бўлганлиги шубҳасиз. Биргина жумҳуриятимизнинг ўзида июль ойида иссиқлик ҳарорати 40 даражадан ошганлиги ҳаммага аён. Москвадан тортиб, то чекка гўшаларда ҳам иссиқлик ўз кучини кўрсатди.

КПСС XXVIII съездига катта умид боғлаган эдик. У ҳамма нарсани жой-жойига қўяди ва турмушнинг одатдаги маромига солиб юборади, деган ниятларимиз афсуски оқланмади.

Сизни билмайман-у, лекин мени Ўш вилоятида бўлиб ўтган фожиали воқеаларга Москвада ўтган коммунистларнинг олий фирқа анжуманида сукут сақланганлиги ғоят ташвишлантирди.

Ўшдаги ва унга туташ ноҳияларда содир бўлган воқеалар тўғрисида кўпгина марказий рўзномаларда ёзилганлар, юмшоқ қилиб айтганда, ҳақиқатга мутлақо тўғри келмайди.

РСФСР Олий Шўроси Раиси Борис Ельциннинг КПССдан чиқиши ёки Арманистон парламенти СССР Президенти М. С. Горбачевнинг қонунларда кўзда тутилмаган қуролли бўлинмалар тузишни таъқиқлаш ва қурол-яроғлар ғайриқонуний сақланган тақдирда уларни тортиб олиш тўғрисидаги Фармони ҳаракат қилишини ўз жумҳурияти ҳудудида тўхтатиб қўйганлиги фактлари шусиз ҳам мамлакатда авж олган эҳтиросларни янада кучайтириб юбормадими?

Саволлар, саволлар, саволлар... Бугунги кунда уларга бир маънода шунчаки жавоб бериш мумкин эмас. Чунки ҳаётнинг ҳар куни мамлакат турмушида кутилмаган янги-янги бурилишларни намоён этаяпти.

Борис Ельцин ўзининг Юрмаладаги меҳнат таътили вақтида фаол иш олиб борди, Болтиқбўйи уч жумҳуриятининг раҳбарлари билан бир неча бор учрашув ўтказди. У ўзининг яқинда «Комсомольская правда» рўзномасига берган мусоҳабасида, жумладан, мана шуларни таъкидлаб ўтди: «...Биз Россия билан икки томонлама битимлар масаласини муҳокама қилдик. Бундай даражадаги маслаҳатлашувлар марказ томонидан кескинликни ва умуман Болтиқбўйи давлатларидан ташқарида ҳамда ўзидаги кескинликни фаол сусайтиришига кўмак беришига ишончим комил. Битимлар ғоят қисқа — бир-бир ярим ой муддатда тасдиқланиши зарур».

Ельцин шошилмоқда, ҳатто янги иттифоқ шартномаси тўғрисидаги Бутуниттифоқ парламенти ҳужжатларни қабул қилишини кутишни ҳам истамаяпти. Ким билади дейсиз, эҳтимол, у ҳақдир: халқ ҳокимиятига ва ўз халқ депутатларига ажратилган ишончга сазовор бўлиш муддати исталган пайтда тугаши мумкин.

Украинанинг Львов, Червоноград, ва Тернополь шаҳарларида Шўроларнинг қарорига биноан В. И. Лениннинг ҳайкаллари шошилинч равишда олиб ташланди. Литванинг Каунас шаҳрида жаҳон пролетариати доҳийсининг фақат ҳайкалигина эмас, балки 1926 йилда отилган Литва коммунистлари хотирасига ўрнатилган «Тўрт коммунар» ёдгорлиги ҳам олиб ташланди. Буларнинг барчаси сўнгги кунлар хроникасидан.

Арманистондан ташвишли хабарлар келиб турибди. Бу ерда тез-тез ўқ овозлари эшитиляпти, снарядлар ва жанговар гранаталар портламоқда. Бегуноҳ тинч аҳоли нобуд бўлмоқда.

Арманистон билан қўшни бўлган Гуржистонда эҳтирослар жўш урмоқда. Темир йўлларда бўлган тартибсизликлар ана шу хушманзара, меҳмоннавоз жумҳурият иқтисодиётига катта зарар келтирди.

Мана шундай ташвишли хабарлар оқимида Озарбайжон Президенти Ўзбекистон Президентидан ибрат олиб, шу йилнинг 1 сентябридан бошлаб кутубхона, музей, клуб ва болалар муассасалари ходимларининг маошини ошириш тўғрисида Фармон чиқарганлиги шахсан мени хурсанд қилди. Бу ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий инқироздан чиқишнинг йўли. Бу — Инсон тўғрисида ғамхўрлик.

Латвияда, эса, масалан, «ғамхўрлик» бошқача характер касб этаяпти: бу ерда талабалар таълим олишлари учун эндиликда ҳақ тўлашлари лозим. Институтнинг кечки ва сиртқи бўлимида ўқиш учун 1,5 минг сўм, кундузги бўлимида таълим учун эса 3 минг сўм тўлаш керак. Ригадаги техника дорилфунунида ҳатто синов ва имтиҳонларни қайта топшириш, сифатсиз бажарилган лаборатория ишини қайта текшириб кўриш учун ҳам ҳақ тўлашга тўғри келади...

Келинг, латвиялик раҳбарларни қоралаб ўтирмайлик. Пулли таълим юқори малакали кадрлар тайёрлашга эҳтимол ёрдам берар. Лекин олий ўқув юртида таълим олиш учун мўмайгина ҳақ тўлашга қодир бўлганларнинг ҳаммаси ҳам истеъдодли талабалар бўлмаслиги мумкин...

Ёзнинг мана шу кунларида Молдавияда вазият кескинлашди. Жумҳурият парламенти депутатларидан бўлганлар «молдавиялик» сўзини умуман ўчириб ташлашга, уни «фуминиялик» сўзи билан алмаштиришга даъват этмоқдалар. Гагаузлар мухториятни талаб қилмоқдалар. Хуллас, баҳс-мунозаралар қизигандан қизияпти-ку, лекин кишилар боғлардаги ва далалардаги етиштирилган мўл-кўл ҳосилни йиғиштириб олишни унутиб қўймасалар бўлгани. Ахир жазирама иссиқдан сўнг қисқа муддатли олтин куз, ундан кейин эса узоқ ва қаҳратон қиш келишини ҳамиша ёдда тутмоқ зарур...

Мамлакатнинг турли жумҳуриятлари ва шаҳарларидаги ўз ҳамкасабаларимга тез-тез қўнғироқ қилиб тураман. Улар биринчи навбатда: «Бозорларингизда нарх-наво қандай?» — деб сўрашади. Шунда мен бир боғ кўкат 20 тийин, бир килограмм помидор 40—50 тийин, бодринг — 1 сўм, шафтоли ва узум — 1,5 сўм, тарвуз ва қовун эса — сероб эканлигини айтаман. Улар ҳайратланиб шундай дейишади: «Сен гўё СССРда эмас, қандайдир бошқа мамлакатда яшаяпсан! Бизда ҳаммаси қиммат. Кишилар истеъмол қилишига ҳеч вақо йўқ».

Ҳақиқатан ҳам Ўзбекистонимиз саховатли, меҳмоннавоз, битмас-туганмас имкониятларга эга жумҳурият. Чунки бунинг боиси — бу ерда кишилар меҳнат қилишни ташлаб қўйганлари йўқ. Деҳқонларимиз Ўзбекистон аҳолисига ўн карра кўп кишиларни боқишга қодир. Лекин шундай бўлса ҳам муаммоларимиз оз эмас, уларни ҳал этиш мумкин.

Менимча, бизда бўлган ижобий нарсалар барчасининг қадрига етишимиз ва ўзимизнинг ғоят тўғри ва ишончли йўлимиздан истиқбол сари дадил одимлашимиз зарур, деб ўйлайман. Бундай ишонч серқуёш жумҳуриятимда мавжуд! Шундай эмасми?

Жазирама ва жала ноқулай об-ҳаво шароити ёшларнинг ёзги кайфиятига асло таъсир қилмайди. Денгиз соҳилларида мазза қилиб чўмилиш насиб этмаган бўлса ҳам, талабалар отрядлари ва меҳнат лагерларида ўз кучини синаш ҳамда муайян маблағ тўплаб олиш имкон бўлмаган тақдирда ҳам ўсмирлар имкон қадар завқ-шавққа тўлиб дам олишни биладилар.

СУРАТДА: олдинда бизни ойдин йўллар кутмоқда.

(СИТА).

Суратқаш В. ХРИСТОФОРОВ.

ХОРИЖДА

Фаррух РАҲИМ,

«Ёш ленинчи» рўзномасининг сиёсий шарҳловчиси.

Уруш кўланкаси

Жаҳон жамоатчилигининг диққат эътибори ҳамон Яқин Шарққа қаратилган. Ироқнинг босқинчилик хуружи натижасида бу ерда янги уруш кўланкаси пайдо бўлди. Америка Қўшма Штатлари қарийб 250 минг кишилик қўшинини Саудия Арабистонига ташламоқда. АҚШ қўшинлари ёнидан Миср, Саудия ва Марокаш аскарлари ҳам жой олишган. Американинг ҳарбий кемалари Форс кўрфазида Ироқни қамал қилишга киришди. Ироққа бирорта ҳам кемани яқин йўлатмасликка интилмоқда. Буюк Британия ҳам ўз аскарларини шу томонга жўнатмоқда. Франция эса илгари Ироққа сотган қуроллари тўғрисидаги батафсил маълумотни АҚШга берган. Бундан ташқари президент Франсуа Миттераннинг айтишича у ўзининг махсус вакилларини Форс кўрфазидаги хавфли вазият юзасидан музокаралар олиб бориш учун 24 мамлакатга жўнатган.

Хуллас вазият ниҳоятда таҳликали бўлиб ҳар дақиқада бу ерда янги уруш олови гуриллаши эҳтимоли бор. Лекин унга икки давлатдан ташқари ер юзининг турли минтақаларида жойлашган мамлакатлар ҳам тортилиши мумкин. Ушбу можаро истасак истамасак ватанимиз — Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати таъсирчанлиги ва халқаро майдондаги нуфузи қай даражада эканлигини кўрсатди. СССР Ироқ босқинчилиги маълум бўлган биринчи куниёқ АҚШ билан биргаликда буни қоралади. Бу табиий эди. Аммо Ироққа қарши иқтисодий ва ҳарбий (кўпмиллатли қўшинлар) чораларни фақат БМТ доирасида ва бошчилигида ўтказиш зарур деган таклифимизни Оқ уй қўллаб-қувватламади. Бу ўринда шуни ҳам унутмаслик кераки АҚШ қадрдони Саудия Арабистонини ҳимоя қилишга шошилмоқда ва анчадан бери унинг «гапига кирмаётган «қулоқсиз» Саддам Ҳусайнга қарши бормоқда. Биз эса, аксинча, узоқ йиллардан бери ўзимиз учун «дўст мамлакат» деб билган ва уни шу пайтгача ҳар томонлама (айниқса қурол-яроғ билан) қўллаб-қувватлаган Ироққа қарши бормоқдамиз. Балки шунинг учун ҳам юқоридаги таклифимизга нафақат АҚШ, ҳатто араблар ҳам қўшилмагандир? Қолаверса АҚШ ва унинг шериклари ҳар томонлама қудратли НАТОга ҳам бемалол суяниши мумкин. Бизчи? Мамлакатимизда иқтисодий инқироз ҳукмрон, миллатлараро низолар тинчимаяпти, иттифоқдош жумҳуриятлар эса бири олиб, бири қўйиб мустақил давлат бўламан дейди. Варшава Шартномасига эса лоақал расман бўлсада қўллаб-қувватлайди, деб ишониб бўлмайди.

Ироқ Қувайтдан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиш учун қуйидаги шартларни қўймоқда: 1. Ироққа қарши ҳар қандай қамал ва жазо чоралари тўхтатилиши; 2. Американинг ва бошқа чет давлатларининг қўшинлари минтақадан олиб чиқиб кетилиши; 3. Саудия Арабистонида Миср қўшинлари бўлмаслиги ва ниҳоят тўртинчиси Исроил 1967 йилда босиб олган ҳамма ҳудудни озод этиши зарур. Умуман олганда фикримча ўринли ва тўғри шартлар. Афтидан шунинг учун ҳам Қоҳирада йиғилган йигирма араб давлати раҳбарларидан 12 тасигина Ироқни қоралаган, бор-йўғи, учтаси ўз қўшинини унга қарши йўллаган. Фаластин Озодлик ташкилоти ижроия қўмитаси Раиси Ясир Арафат ҳам Ироқни қоралашдан ўзини тийган. Ҳартумда ўтган митингда 200 минг киши Саддам Ҳусайннинг таклифини қўллаб-қувватлаган. Иорданияда эса 80 минг кўнгилли Ироқ томонида туриб америкаликларга қарши жанг қилишга тайёр эканлигини билдирган. Яман жумҳурияти ҳукумати эса Ироқни очликда қолдирмаслигига ишонтирган.

Бу фактлар араблар дунёсида ҳамон бирлик йўқлигидан далолатдир. Энг ачинарлиси ҳам ана шунда. Қачонгача дини, эътиқоди, мазҳаби бир бўлган мусулмон халқлари бир-бирларини қиришади? Қачонгача ўзгалар қўлида воситаю қўғирчоқ бўлиб ўз бойликларини талон-тарож қилишлари-ю, ҳукмдорлари токайгача ҳокимият ва амал талашиб ўз халқларини гадо ва бадном бўлишларига чидаб турадилар, деб ўйлаб қоласан киши. Ва беихтиёр Фарғона, Паркент, Ўшдаги қонли воқеалар ёдга келади. Наҳотки илдизимиз бир эканлигини шу қадар унутган бўлсак? Наҳотки бир-биримизни кечира олмасак? Ахир қадим қадимдан ота-боболаримиз бизга доимо якдил, бир жон-бир тан бўлишни васият қилишганди-ку?!..

Аммо дунё воқеалари фақат Яқин Шарқдаги можаро-ю, ўзимиздаги миллий низолардан иборат эмас. Жумладан Болгария социалистик партияси олий фирқа кенгаши президиуми БСП аппаратидаги сиёсий ходимлар сонини 79 фоизга қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилди. Ўтган йили фирқа аппаратида 14 минг одам ишлаган бўлса, шу йилнинг охиригача 2275 киши қолади. ЧСФЖда эса Чехословакия федерациясининг тақдири келгусида қандай бўлиши тўғрисида бош қотиришмоқда. Бу ерда Чехия ва Словакиянинг келажакда бирга бўлиши ёхуд ажралиши хусусида қизғин баҳслар бўлаётган бўлса, Берлинда икки Герман давлатини бирлаштириш ҳақида тортишишмоқда. ГДЖ ҳукумати мувофиқлаштирувчи қўмитасининг душанба кунги мажлисидан сўнг айрим сиёсий шарҳловчилар ГДЖ ва ГФЖ бирлашиши муддатини 14 октябрь, умумгерман сайлови муддатини эса 2 декабрь деб белгилашмоқда.

Финляндия пойтахти Хельсинкидан кутилмаган хабар келди. Мамлакат шимолидаги Оулу шаҳрида ёшларнинг полиция билан оммавий тўқнашуви бўлиб ўтган. Унда бир ярим минг киши қатнашган. Полицияда 28 йилдан бери хизмат қилувчи катта комиссар Мюллюниемнинг айтишича у биринчи марта мана шундай тартиббузарликнинг гувоҳи бўлмоқда. Қаранг, ҳатто ўзига тўқ ва тинч Финляндияда ҳам ёшларнинг кўнглини топиш қийин экан.

Кейинги кунларда рўй берган муҳим воқеалардан яна бири шуки Покистонда «конституцион» давлат тўнтариши юз берди. Яъни президент буйруғи билан 19 ой муқаддам сайловларда ғолиб чиқиб Покистон бош вазири лавозимига сайланган Беназир Бхутто ҳукумати «ағдарилди». «Менинг Покистон ҳукумати бошлиғи лавозимидан маҳрум қилинишим конституцияга зид ва махфий равишда амалга оширилди, — дейди собиқ бош вазир. — Мен 5 йил муддатга сайлангандим, парламентда кўпчилик мен томонда эди, халқ ҳам мени қўллаб-қувватлаётганди. Мамлакат президентини шундай қилишга мажбур этишган деб ўйлайман». Беназир Бхутто ўзини армия эмас, балки махсус хизматлар ағдарган деб ҳисоблайди. Собиқ бош вазирнинг айтишича, махсус хизмат ходимлари уни ҳеч қачон ёқтиришмаган ва доимо ҳукумат бошлиғига қарши фитналар уюштиришган. Бхуттонинг фикрича токи Покистонда махсус хизматлар ўз фаолиятини қайта қуришмас экан, бу мамлакатда демократия бўлмайди. Нима ҳам дердик, «Табиб табиб эмас, бошдан ўтган табиб» деб бежиз айтишмагандир...

ВЬЕТНАМ. Кичкина Нгуен Тхань Фонг 4 ёшга тўлди. У рассомлар оиласида дунёга келди. Расм чизиш эса унинг жони-дили. Икки ёшга тўлгандаёқ бу севимли машғулоти билан шуғуллана бошлаган эди. Нгуеннинг шу кунга қадар чизган расмлари мингдан ошиб кетди. У бир неча бор расм чизиш беллашувларида ғолиб деб топилди.

СУРАТДА: ёш рассом Н. Тхань иш устида.

ВИА—СИТА сурати.

Ўлкамизнинг бир парчаси

Бу ерга шундай келиб, шундай кетиб бўлмайди. Бу даргоҳга қадам қўйганлар сокин ва тиниқ хаёлот ўлкасидан мозийга сафар қиладилар. Ўзбекистон далаларида кезадилар, жониворлар билан суҳбат қурадилар. Инсон ҳаётининг ибтидоси ҳақидаги башоратларча ишланган суратлар кекса тарих ҳақида ўйлашга мажбур қилади одамни. Ҳақиқатан ҳам одам боласи маймундан пайдо бўлганми! Нега ҳозирги маймунлар бундай хусусиятга эга эмаслар! Неча йилларки инсон ақл заковатининг чегараларида, мовий хаёллар осмонида шу жумбоқ.

Бу бинодан одамлар залворли хаёллар билан чиқиб кетишади. Мана улардан баъзилари. Саидкарим Абдуллаев, ТошПИ толиби:

— Ўзбекистонда бунчалик хилма-хил ўсимлик ва ҳайвонлар борлигини ўйламаган эканман.

Жуманазар Нурмматов жумҳурият Рус тили ва адабиёти институти толиби:

— Бу музейни Ўзбекистоннинг бир парчаси десам янглишмаган бўламан.

Мактабларда вақти-вақти билан «Ҳурмат белгиси» орденли жумҳурият табиат музейи кунлари ўтказилади. Баҳорда «Қушлар байрами», ёзда — кашшофлар лагерларида кўчма кўргазмалар, ҳар йили 18 майда бўлиб ўтадиган «Очиқ эшиклар» кунлари мактаб ўқувчилари учун алоҳида тайёрланади.

— Ўзбек тилига давлат мақоми берилгандан кейин муассасамиз буюмлари номи ўзбек тилига ўгирила бошланди. Афсуски, ишчиларнинг кўпчилиги ўзбек бўлишига қарамай мажлисларимиз рус тилида ўтаяпти. Халқимизнинг бошлиқлар ва балиқ ҳақидаги киноявли бир мақоли бор, — дейди куйинчаклик билан ташкилий ишлар бўлими илмий ходими С. Умарова биз билан суҳбатда. — Буларни қўя туринг. Музейимиз жумҳуриятда ягона ҳисобланади. Шунга қарамай нураб бораётган бинони ақалли таъмирлаб беришсачи!!

...Йўқ, Сирожия опа, ишлаб бўлмаслиги аён. Қаранг, тепалари очиқ ноёб буюмларнинг сифати бузила бошлабди. Химикатлар билан уларни тозалашга на имкон бор, на тузукроқ макон. Ҳолбуки, Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитасининг буйруғига биноан талайгина жониворларни овлаш ман этилади. Бу ерда эса аҳвол бошқача. «Музей аввал академияга қарарди. Яхши эди. Чунки, зиёли ва фидойи кишилар бизга ҳар томонлама ёрдам беришарди», дейсиз. Маданият вазирлигидагилар-чи! Улар қаёққа қарашяпти! Наҳотки жумҳуриятда ягона бўлган музей учун яхшироқ бино кераклиги, туристик маршрутлар учун тўхташ жойи шартлигини ўйламасалар. Юқорида бир талаба айтиб ўтганидек меҳмонлар сиз хизмат қилаётган бу даргоҳда Ўзбекистоннинг бир парчасини кўрадилар-ку! Тўғри эмасми!

Юсуфжон РАСУЛОВ,
ТошДД журналистика куллиёти 3-курс толиби.

Сураткаш илтимосига кўра тасвир ускунасига қараб турган ҳамшира қиз Муҳаббат ёшликдан тиббиётга меҳр қўйди, берилиб дарсликлар ўқиди. Бу қизиқиш уни Жиззах тиббиёт билим юртига етаклади.

Ўқишни битириб, иш бошлаганига эса эндигина икки йил бўлди.

Жиззах вилоят «Оналар ва болалар» физиотерапевтик касалхонасига даво излаб келган беморлар ундан миннатдор бўлиб, «муолажаларни вақтида бажаради, биз беморларга ўта меҳрибон, ғамхўр», — дея олқишлашади. Бу олқишлар унга далда берса, масъулиятини янада оширишга хизмат қилса ажабмас.

СУРАТДА: М. Жумаева.
У. ҚЎШВОҚОВ сурати.

Қора ўйиндаги оқ излар

СОБИҚ ВАЗИРНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ПОРАХУРГА ЧИҚАРИШДИ?

ИККИ ЙИЛ муқаддам рўзномамиз Ўзбекистоннинг собиқ соғлиқни сақлаш вазири қамоққа олингани тўғрисида хабар берганди. Унга қарши жиноий иш қўзғатилган эди. Тергов ва суд тугагач, биз муштарийларимизни нима воқеа бўлганлиги билан таништирмоқчи эдик. Мана ниҳоят, Тошкент вилоят суди ҳукм чиқарди: жиноий ҳолатлар бўлмаганлиги учун А. М. Худойберганов айбсиз деб топилсин ва тўла оқлансин.

Абдулла Маткаримович соқчилар назоратидаги суд залидан озод қилинди. У тергов изоляторида 833 кеча-кундуз ётди — қонунсизлик ва хўрлашлар тўла косани тагигача сипқорди.

Суд таҳлилигача ҳам, суд таҳлили кетаётганда ҳам судланувчи ва барча гувоҳлар дастлабки тергов пайтида берган ўз кўрсатмаларини инкор этдилар. Улар бунинг сабабини бир хилда изоҳладилар: «Терговчи мени панжара ортига ўтказишни айтиб, қўрқитди, шунинг учун у нима талаб қилса, ҳаммасини ёзиб беришга мажбур бўлдим». «Агар иқрор бўлмасам, терговчи узоқ вақт болаларимни кўрмаслигимни айтди. Шундан кейин ноҳақ нарсаларни ёзиб бердим».

Давлат қораловчиси, прокурор В. С. Ковальчук суд жараёнида ўзининг якунловчи нутқида шундай деди:

— Иш юзасидан далил-исботларни синчиклаб тадқиқ этиш, уларни баҳолаш ва таҳлил қилиш мени давлат қораловидан воз кечишга ундайди.

Ҳеч шак-шубҳасиз маълум бўлдики, Худойбергановни порахўрликда айбловчи барча фактлар бошидан охиригача сунъий равишда ясалган, яъни тўқиб чиқарилган. Суд ажримида айтилишича, «Т. Х. Гдлян ва Н. В. Иванов раҳбарлигида мазкур ишни олиб бориш чоғида социалистик қонунчилик қўпол тарзда бузилган, натижада бу айбсиз одамни узоқ муддат қамоқда тутиб туришга олиб келган».

Қандай қилиб шу даражага етишди? Тергов ҳужжатларидан шу нарса маълум бўлдики, Худойберганов ва унинг қариндош-уруғларини даставвал гўё қамалишидан олдин Қорақалпоғистон вилоят фирқа қўмитасининг собиқ биринчи котиби Камолов уларга берган йирик миқдордаги пул ва қимматбаҳо нарсаларни яширганликда айблашга ҳаракат қилганлар. Қачон? Қаерда? Қандай вазиятда? Бу ҳақда терговчиларда ҳеч қандай оператив маълумот ва далил-исбот йўқ эди. Шунчаки, Худойбергановнинг акаси Атаулла «пахта иши» юзасидан сўроқ берганлигидан келиб чиқибми, уни «нишонга» олишди. Устига устак у мухтор жумҳурият соғлиқни сақлаш вазири бўлган чоғида Камоловни даволаган эди. Шунинг ўзиёқ уни Камолов билан ош-қатиқ бўлганликда гумон қилиш учун кифоя эди. Бу ўзини оқлаган усул эди-да. Аммо бу ерда иш чаппасидан кетди. Терговчиларнинг назарида, Худойберганов осмондан келаётганди ва уни чўктиришга қарор қилишди.

Эсанкиратувчи ҳужум уюштирилди. Тўрткўл шаҳрида Худойбергановнинг уйига бостириб киришлар, пистирма қўйишлар, иш жойида, кўчада қўлга олишлар бошланди. Гувоҳларни машинага ўтқазиб, Урганчга, тергов гуруҳи қўналғасига сўроқ учун олиб боришарди. Ҳаммаси худди бемаъни детектив фильмдагидек эди.

Мазкур ишга нуқта қўйиб, йўл қўйилган хато учун (ким хато қилмайди дейсиз?) узр сўрашгина қолган эди, гўё. Э, йўқ, тергов гуруҳи ўз ишидаги бракни тан олишга одатланмаганди. Бу «орган» обрўсини тўкиш деб баҳоланар, улар эса яқин-яқингача ҳам ҳар доим ҳақли ҳисобланишар эди.

...Худойбергановлар устидан бошланган иш тўхтаб қолганлигини тушунгандан сўнг ҳам «ковлаштириш»ни давом эттиришди, олтин қидирувчиларга хос бетартиб зўр бериб, лойқа сувдан ашёвий далил топиш учун «ювиш»ни тўхтатишмади. Барибир топмасдан қўймаймиз, униси бўлмаса, бунисини.

Ва бунга терговчилар... ушлаб турилганларнинг ўзлари ёрдамида эришдилар. Ҳеч қандай асосга эга бўлмай туриб, Худойбергановдан «юқори»га, яъни юқори фирқа раҳбариятига пора берганликда ва Қорақалпоғистон, сўнгра эса Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазири бўлиб ишлаган пайтларида «қуйи»дан, яъни ўз қўл остидагилардан пора олганликда иқрор бўлувчи кўрсатма беришни талаб қилишдан чарчамадилар.

Худойбергановларни ҳафталаб мувaққат изоляторда, боз устига пичини ёрган жиноятчилар билан бир камерада қонунсиз равишда ушлаб туришарди, улар эса, гувоҳларнинг ҳикоя қилишларича, «тарбиявий иш» олиб боришарди.

Терговчилар «яхшиликча» иқрор бўлишни ва миллионларни топширишни маслаҳат беришар эди. Худойбергановлардан бири хўрликларга чидолмай, ўз-ўзини ўлдирмоқчи ҳам бўлди. Бир синглиси эса, озодлик эвазига ўзининг ва қариндошларининг бор маблағини, қимматбаҳо тақинчоқларини терговчиларга топширди. Тахминан 25 минг сўмлик. Терговчилар бу нарсаларни қабул қилиб олганликларини қайд этиб қўйдилар, бироқ унга ҳеч қандай ҳужжат бермадилар. Олинган нарсалар қайтарилармикан?

Сўроқ чоғидаги протоколга қараганда (19 февраль 1988 йил), А. М. Худойберганов пул ва қимматбаҳо нарсаларни яширганликда ўзини мутлақо айбдор деб, буни бўйнига олган. Шу заҳотиёқ жиноий жавобгарликка тортиш бўйича унга айблов қарори тақдим этилди. Кейин эса, иш тўхтатилди(унинг қариндошларига нисбатан қўзғатилган ишлар ҳам). Жиноят ҳолатлари бўлмаганлиги учун. Олиб борилган тергов ҳаракатлари бу ҳақда тўла-тўкис далолат беради.

Ҳеч қандай факт ва далил-исботларга эга бўлмай туриб, терговчилар Гдлян, Иванов, Ревеко, Карташьян, Павлов, Понамарев ва бошқалар Худойберганов қачон, қаерда, кимга, қанча ва нима учун пора берганлигини ва ўзи кимлардан пора олганлигини «эслаш»га фаол кўмаклашдилар. Мен тергов гуруҳи иқрор бўлувчи кўрсатмаларни олиш учун қўллаган услублар тўғрисида Абдулла Маткаримович ва шу иш юзасидан сўроқ қилинган кишиларнинг ҳис-ҳаяжонли ҳикоялари асосида мисоллар келтириб, вақтингизни суиистеъмол қилишни истамайман. Улар ҳаддан ташқари эҳтиросли, ҳаддан зиёд хусусий бўлиб туюлиши мумкин. Бироқ судда кўп сонли далиллар орқали шу нарса маълум бўлдики, терговчилар сўроқ қилинаётганларга ҳуқуққа зид таъсир этувчи усулларни қўллаганлар. Сўроқлар кўп ҳолларда тунда олиб борилган, бу ҳам қонунни қўпол равишда бузишдир.

Худойбергановни охир-оқибат бўйсундиришди. «Матрасской Тишине»да у ўзини ва ўз ҳамкасбларини фош этувчи «иқрор бўлувчи» кўрсатмаларни беради.

— Ўша сонияда мен бутунлай ўзлигимни йўқотган, жисмонан ҳолдан тойган эдим, — тушунтирди судда у. — Агар кўрсатмаларга имзо чексам, хотинимга ва болаларимга, қариндош-уруғларимга тегмасликларини айтишди. Кейин билдимки, улар мени алдашибди.

1988 йилнинг августида Худойбергановни жиноий жавобгарликка тортиш тўғрисида янги қарор тақдим этилди. Энди у фирқа раҳбарларига пора берганликда ва дорихона бошқармаси ходимларидан биридан пора олганликда айбланар эди. Ва яна тергов ҳаракатлари чоғида айблов факти тасдиқланмади, иш эса тўхтатилди. Бироқ бу гал ҳам ишга нуқта қўйишмади. Н. В. Иванов муддатни узайтириб, Худойбергановнинг 1989 йил 30 майига қадар ҳибсда ушлаб турилишига эришди. Катта ҳажмдаги тергов ҳаракатлари ва экспертиза ўтказиш баҳонасида шундай қилинди. Буни асослаш учун пора берувчилардан пора олиш ва 100 минг сўм миқдорида пора берганлик юзасидан Худойбергановнинг айби аниқланди, деб даъво қилинди. Бу «тўқима» эди. Пора олганлик ва пора берганлик фактлари бўйича жиноий ишларни тўхтатиш тўғрисида чиқарилган қирқ бешта қарор буни исботлаб турибди. Қолган эпизод ва фактлар бўйича тергов ва экспертиза ўтказиш учун тергов гуруҳи томонидан сўраб олинган 13 ой 19 куннинг 10 ой 13 кунида ҳеч қандай иш амалга оширилмади. Бундан тергов гуруҳи раҳбарларининг Худойберганов ишига қизиқиши сўнган, деган тасаввур пайдо бўлади. Ўз ишининг билағонлари у ҳеч қандай қинғирликларда иштирок этмаганлигини англаб етишганди, албатта. Миллионлар унда йўқ, бўлиши ҳам мумкин эмасди. Хуллас, Худойберганов шов-шувга сабаб бўлувчи янги Бутуниттифоқ ғалабасини таъминловчи сиймо эмаслиги маълум бўлиб қолганди. Озодликка чиқариб юбориш эса, демакки, гуруҳ статистикасини булғаш бўлур эди. Айниқса, сайлов кампанияси арафасида бундай қилиш яхшиликка олиб бормайди. Худойбергановдан бошқа ишлари ҳам тиқилиб ётарди. Матбуотда, митингларда чиқишарди, кейинчалик эса бутунлай бошлари айланиб қолди, сиёсий фаолиятга шўнғиб кетишди. Бундан нима чиққанини, биз бугун яхши биламиз. Шунинг учун ҳикоямнинг якуний қисмига ўта қоламан.

Ўтган йилнинг сентябрида Худойберганов иши билан янги тергов гуруҳи шуғулланди. Бу вақтга келиб, СССР Прокуратурасида Т. Х. Гдлян ва Н. В. Иванов йўл қўйган суиистеъмолчилик юзасидан катта миқдорда маълумотлар тўпланган эди. Шундай вазиятда иш бўйича барча далил-исботларни ва гувоҳлар кўрсатмасини қайтадан текшириб чиқиш зарур эди. Бироқ бундай қилинмади. Худойберганов учун қўйилган айблар ҳам ўзгаришсиз қолди. Бугун (суд жараёни тугагандан кейин) биз биламизки, агар судья қаттиқ ирода ва қатъийлик кўрсатмаганда, беайб инсоннинг уқубатлари поёнига етмаган бўларди. Чунки биз энди-энди ҳуқуқий давлат бўсағасида турибмиз.

ҲУКМДАН СЎНГГИ СУҲБАТ

Абдулла Маткаримович билан биз унинг иш хонасида ўтирибмиз. У ўзининг аввалги лавозими — СССР Тиббиёт Фанлар академияси Бутуниттифоқ хирургия илмий марказининг Тошкент филиали директори ўринбосарлигига қайтди. Уни қамоққа олишган ўша 1988 йилнинг февралида Худойберганов вазирлик лавозимидан кетганига икки йил бўлган эди.

— ...Сўроқ чоғлари, — ҳикоя қилади у, — вазир бўлиб қолиш учун пулни аягансан, деб устимдан кулишарди, терговчилар. Мен бундан гангиб қолгандим. Уларнинг аксариятида Ўзбекистонда барча раҳбарлар фақат лавозимларини сотишу, бир-бирига пора бериш ҳамда ўз халқини ва давлатини алдашдан бошқа иш билан шуғулланмаганлар, деган тасаввур қотиб қолганди. Энди ишончим комилки, ўзбеклар учун бу ҳақоратомуз афсона Гдлян гуруҳи томонидан тўқиб чиқарилган ва тарқатилган. Мен ва юзлаб кишилар ушбу афсона қурбони бўлишди. Ҳа, ўғри ва талон-торожчилар бизнинг жумҳуриятимизда ҳам кўп эди. Ахир улар қаерда кам эди? Маъмурий буйруқбозлик системаси одамларни бузди, қалбларни бўм-бўш қилиб қўйди.

— Мен кўп кишилардан сўраб, ҳеч кимдан жавоб ололмадим. Нима учун сизни Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазири лавозимидан озод қилишган эди?

— Озод қилинишим бир зумда юз берган... Мени Усмонхўжаев ва Абдуллаева чақириб, шундай дейишди: «Қайта қуриш муносабати билан министрлар кабинети янгиланаяпти. Сизга эътирозимиз йўқ, аммо ўрнингиздан кетишингизга тўғри келади». Тамом-вассалом. Дарвоқе, йирик ва обрўли илмий-тадқиқот институтини бошқаришни таклиф қилишди, лекин мен рад этдим, СССР Тиббиёт Фанлар академияси Бутуниттифоқ хирургия илмий марказига қарашли ўзимизнинг филиалда ишлашга қарор қилдим. Ахир мен жарроҳман. Қорақалпоғистон, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазири бўлиб ишлаётган чоғимда ҳам операция қилганман. Улкан материал тўплаган, докторлик диссертациямни ёзгандим. Ҳимоя қилишимга бир неча ҳафта қолганида мени қамоққа олишди.

— Сиз дарҳол СССР Бош прокурорига шикоят ёзганингизни биламан...

— Менинг барча шикоятларим ва аризаларим тергов гуруҳи қўлига келиб тушаверган.

...Бизда прокуратура ва тергов органлари алоҳида идора бўлиб ажралмас экан, ҳуқуқий давлатни қурамиз, деб чиранмасак ҳам бўлади.

ГДЛЯН гуруҳи билан юз берган воқеалар бунга яққол мисол бўла олади. У қучоққа сиғмайдиган ишга қўл урди. Етарли даражада прокурор текшируви ва жамоатчилик назоратисиз терговчилар феълатворининг руҳий негизида ўзгариш рўй беради. Бу эса жуда оғриқли кечади. Ҳеч бир айби бўлмаган кишилар унинг қурбони бўлишади.

— Оғир пайтларда сизни кимлар қўллаб-қувватлади?

— Хотиним, фарзандларим. Менинг софлигим тўғрисида бир зум бўлсин шубҳага бормаган хирургия марказимизнинг коммунистларидан миннатдорман. Фирқадан чиқарилишим тўғрисида масала кўтарилмаган ҳатто. Менинг тақдиримда ўзбекистонлик СССР халқ депутатларининг иштироки ҳам катта. Ва, албатта, судга жамоатчи ҳимоячи Т. И. Искандаровни юборган жонажон Соғлиқни сақлаш вазирлигимга ҳам ташаккуримни айтмай иложим йўқ. Булар мени жуда қўллаб-қувватлади.

Владимир ЖУРАВЛЕВ,
«Медицинская газета»нинг махсус мухбири.
Тошкент.
(«Медицинская газета»нинг 96-сони).

ТВ

18 АВГУСТ — ШАНБА

● ЎзТВ I

9.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув.

* * *

10.00 «Катта бўлишни хоҳламайман». Бадиий фильм («Мосфильм»). 11.25 «Хизмат кўрсатиш тармоқлари». Кўрсатувимиз изидан. 12.00 Спорт кўрсатувлари: 1. «Саломат бўлинг!». 2. «ДОСААФ — мардлик майдони». 13.00 ЎзТВ жавонидан. Шукур Холмирзаев. «Қора камар». Ўзбек Давлат «Ёш гвардия» драма театрининг спектакли. 14.30 «Инсон ва табиат». Орол муаммолари. 15.20 «Дил тароналари». Мусиқий кўрсатув.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 «Ажойиб гилам». Мультфильм. 18.15 «Ўзбек тилини ўрганамиз». 18.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Ўзбекистон Давлат телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 20.15 «Оқшом эртаклари». 20.30 Москва. «Вақт». 21.00 Телевизион миниатюралар театри. «Ёз кунларининг бирида». 22.00 «Ҳафтанома». 22.40 «Ёдингдами?». Бадиий фильм (Свердловск киностудияси). 00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Адабий-мусиқий кўрсатув. 10.55 «Ўзбекистон — менинг муҳаббатим». Фильм-концерт. 11.15 «Душманлар». Фильм-спектакль.

17.50 Кўрсатувлар тартиби. 17.55 «Қора маклер». Телевизион бадиий фильм. 19.30 «Новости». 19.50 «Мулоҳазалар кўзгусида». Ёзувчи С. Турсуннинг публицист М. Мулложонов билан мулоқоти. 20.30 Москва. «Вақт». 21.00 Жумҳурият халқ артистлари Нуқра Раҳматова ва Жўрабек Набиевлар куйлайди. 22.00 «Ахбор». 22.20 Ато Ҳамдам. «Фироб». Теленовелла. 23.05 «Тошлоқда ҳам дарахт ўсади». Бадиий фильм. 2-серия.

● МТ I

6.00 «120 минут». 8.05 «Онам, дадам ва мен». 8.35 «Йил фасллари». Август. 9.35 Татаристон АССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 10.15 «НЛО: Бельгия учбурчаги». 10.45 «Қалбим, меҳнат учун кўзғал». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Новосибирск). 11.25 «Партнёр». Тижорат хабарномаси. 11.55 «Пи» белгиси билан». Илмий-оммабоп кўрсатув саҳифаларида. 12.55 «Бурда моден» таклиф этади... 13.25 Болалар учун фильм. «Мактабга йўл» (ГДР). 13.55 Полтава бадиий музейи. 14.20 Мультфильмлар: «Винни-Пух», «Винни-Пух меҳмонга боради», «Винни-Пух ва серташвиш кун». 15.00 «Америка киноси саҳифаларида». Киноконцерт. 1 ва 2-кўрсатувлар. 16.05 СССР халқ артисти В. Третьяков раҳбарлигидаги СССР Давлат камер оркестрининг концерти. 17.10 «Халқаро панорама». 17.55 Долзарб репортаж». 18.05 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Шерлок Холмс ва доктор Ватсоннинг саргузаштлари». «Агра хазинаси». 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»). 20.30 «Вақт». Янгиликлар телевизион хизмати. 21.00 СССР ҳукуматида. 21.10 «Ўта кўк соқол». Катталар учун мультфильм. 21.30 ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрида СССР халқ артисти В. Васильевнинг ижодий кечаси. 23.55 «ТСН» Янгиликлар телевизион хизмати.

● МТ II

14.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

17.00 Иттифоқдош жумҳуриятлар студияларининг фильмлари. «Қочоқ». Телевизион бадиий фильм (Шимолий Осетия телевиденеси). Премьера. 18.10 Ҳужжатли фильмлар. 18.55 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. БССР телевиденеси ҳужжатли фильмининг премьераси. 19.25 Коллаж (реклама, ахборот, эълонлар). 19.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Квашка». Мультфильм. 19.45 «Новий день» группасининг концерти. 20.30 «Вақт». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан). 21.00 «Сопот-90» Халқаро эстрада фесивтали. Учинчи кун. Польшадан кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.40) — Отиш спорти бўйича жаҳон чемпионати кундалиги.

ТУНГИ СЕАНС

00.35 «31-бўлим ҳалокати». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Таллинфильм»).

Муҳаррир Жаббор РАЗЗОҚОВ.

ЁШ ЛЕНИНЧИ
«Молодой ленинец» орган ЦК ЛКСМ Узбекистана
Издаётся на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР:
ҚАБУЛХОНА — 32-56-58
ХАТЛАР БЎЛИМИ — 32-54-65.
ИНДЕКС: 64607.
513500 НУСХАДА ЧОП ЭТИЛАДИ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Д. — 23524.